

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/68/2021
Identifikačné číslo spisu: 2516010138
Dátum vydania rozhodnutia: 10.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2516010138.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného J. J. M. Š. A. T., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 10. marca 2022 v Bratislave dovolanie obvineného J. J. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Igora Ribára proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 22. februára 2018, sp. zn. 5To/111/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. sa dovolanie obvineného J. J. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Piešťany (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 12. júla 2017, sp. zn. 16T/53/2016, uznal obvineného J. J. vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

v čase asi o 17:10 hod. dňa 23. januára 2015 vo V., na ulici X. T. XXX/X. v pivničných priestoroch bytového domu fyzicky napadol A. J. tak, že ho opakovane udieral päťami do oblasti hlavy a tváre, udrel ho a sotil do oblasti hrudníka, po čom tento stratil rovnováhu a narazil pravým bokom tela do steny, kde ho päťami niekoľkokrát udrel do chrbta a do oblasti pravého ramena, keď uvidel, že v pravej ruke drží fotoaparát zn. Fujifilm SXXXX, ktorý mal prevlečený šnúrkou cez zápästie, chytil a trhal ho za ruky a aj fotoaparát s úmyslom mu z ruky vytrhnúť, po tom, ako mu ho z ruky vytrhol z miesta ušiel do svojho bytu č. XX na X. poschodí, následkom čoho poškodenému A. J. spôsobil pomliaždenie mäkkých tkanív tváre, brady a pravého ucha s odreninou kože na brade, pomliaždenie mäkkých tkanív prednej hrudnej steny v oblasti hrudnej kosti bez úrazových zmien na kostnom skelete, pomliaždenie mäkkých tkanív v oblasti pravej lopatky, pravého pleca, ramena a pravej ruky s odreninami kože a podvrtnutie základného kľbu III. prsta pravej ruky bez úrazových zmien na kostnom skelete s dobou liečenia 21 dní a zmocnením sa fotoaparátu spôsobil A. J. škodu vo výške 50 €.

Za to mu okresný súd podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil rozsudok Okresného súdu Trnava z 21.

decembra 2016, sp. zn. 9Tk/1/2016, vo výroku o treste, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil, aby poškodenému A. J. nahradil škodu vo výške 1.079,60 €. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodeného so zvyškom jeho nároku odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený J. a prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany (ďalej len „prokurátor“) odvolanie, o ktorých Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením z 22. februára 2018, sp. zn. 5To/111/2017 tak, že ich podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený 19. februára 2021 dovolanie, v ktorom prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Igora Ribára uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Tr. por.

K zásadnému porušeniu práva na obhajobu malo dôjsť nedostatočným odôvodnením a nevykonaním rozhodujúcich dôkazov. Uviedol, že všeobecné súdy mali neľahkú úlohu vybrať si z dvoch verzii priebehu skutku ponúknutých obvineným a poškodeným. Jedinými priamymi dôkazmi boli výpovede obvineného, poškodeného a svedkyne P.; ostatné dôkazy mali povahu nepriamych, ktoré len dokresľovali zranenia poškodeného a jeho vzťahy s obvineným. Z tohto dôvodu neúspešne navrhol vypočúť svedkov A., V. a J.; napriek významnosti týchto svedkov ich súdy nevypočuli, čo potom náležite neodôvodnili. Pritom obsahová stránka je významná z pohľadu konfrontácie s hlavným dôkazom spočívajúcim vo výpovedi poškodeného. Argument nevykonania dôkazov nemôže spočívať v tom, že určitú skutkovú okolnosť možno považovať za dokázanú, pretože v takom prípade by súd a priori prezumoval neopodstatnenosť ďalších návrhov na doplnenie dokazovania. Právo na obhajobu je v zmysle R 43/2018 naplnené až v momente, keď obvinený spozná odôvodnenie odmietnutia svojho návrhu. Keďže ale jediným dôkazom v posudzovanej veci bola výpoveď poškodeného, bolo treba ju overiť radom ďalších dôkazov; obvinený nepozná úvahu súdov, ktorá ich viedla k odmietnutiu návrhu na vykonanie dokazovania.

V ďalšom obvinený namietal, že rozhodnutie súdov nezodpovedá § 168 ods. 1 Tr. por., nakoľko v odôvodnení nedostatočne vysvetlili, akými úvahami sa spravovali pri hodnotení vykonávaných dôkazov, najmä tých, ktoré si vzájomne odporovali. Ak súd reaguje len na dôkazy usvedčujúce, ale nie aj na dôkazy vyviňujúce, proces nespĺňa náležitosti spravodlivého súdneho konania (sp. zn. 4 Tdo 57/2016). Konajúce súdy sa odmietli vysporiadať s rozhodnými námietkami; jednou z nich bola námietka hodnovernosti svedkov. V zmysle rozhodnutia sp. zn. 3 To 1/2014 práve skutočnosť, či svedok mal subjektívnu motiváciu vypovedať sledujúc svoj vlastný záujem diskvalifikuje jeho výpoveď vo veci. Vysvetlil, že vzťahy medzi poškodeným a obvineným boli konfliktné, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že poškodený 10. novembra 2014 vystrelil na obvineného z plynovej pištole, resp. že poškodený mal s obvineným, ale aj s inými susedmi viacero konfliktov. Aj okresný súd na s. 19 skonštatoval, že motív jeho konania nebol zisťný, preto nešlo o klasickú lúpež. Dokonca súd nespochybnil ani tú časť výpovede obvineného, ktorý uviedol, že ho a jeho rodinu poškodený fotil. Potom konštatovanie, že súd neuveril jednej časti výpovede a na strane druhej uveril inej časti vyznieva nelogicky. Súd napríklad neuveril svedkyňi V., ale uveril svedkyňi Š.; pri takomto postupe sa javí, že preukázanie viny je založené nie na výpovednej hodnote dôkazov, ale na viere súdu. Súdy sa vôbec nevyporiadali s námietkou nutnej obrany, resp. poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 Tr. zák. vo väzbe na zásah do osobnostných práv obvineného.

Ako osobitný dôvod pre podanie dovolania obvinený uviedol, že súdy nesprávne aplikovali zásadu in dubio pro mitius; v trestnom práve procesnom je neprípustné, aby súdy neaplikovali túto zásadu (príp. in dubio pro reo) len pod tlakom opatrnosti z nepotrešenia osoby, ktorá sa mohla podieľať na danom skutku. Medzery v dôkaznej situácii nemožno vyplňať subjektívnymi úvahami a dôkazmi; tam kde existujú akékoľvek rozumné pochybnosti, musia byť vyložené v prospech obvineného. Verzia, ku ktorej sa priklonili súdy je odrazom výpovede poškodeného, naproti tomu skutkový popis deja obvineného, bol potvrdený svedeckou výpoveďou svedka Z..

K nesprávnemu právnemu posúdeniu skutku poukázal na to, že súd si sám ustálil, že v jeho prípade

nešlo o klasickú lúpež, lebo jeho cieľom nebol fotoaparát. Pohnútkou vyjadrená „v úmysle zmocniť sa cudzej veci“ je zákonným znakom skutkovej podstaty, preto bolo povinnosťou súdu ju v skutkovej vete formulovať. Z popisu skutkovej vety je zjavný len popis fyzického násillia a až po tomto násillí malo nastať odcudzenie fotoaparátu. Z tohto dôvodu mal byť skutok právne kvalifikovaný podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. Skutkové zistenia tak, ako ich ustálil súd, nevykazujú všetky zákonom určené znaky aplikovaného trestného činu.

K uloženiu trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby uviedol, že súd neaplikoval absorpčnú zásadu podľa § 41 Tr. zák. Aplikovanie danej zásady však nesmie byť len formálne, ale musí sa prejavíť aj materiálne; pri ukladaní trestu za lúpež sa trest dva roky nepodmienečne javí ako neprimerane prísny. V kontexte § 38 Tr. zák., § 41 Tr. zák., § 42 Tr. zák. je uloženie trestu vo výmere 21 rokov neprimerane prísne, keďže je výsledkom tzv. sčítacej zásady. Hoci súdy dospeli k záveru, že trestný čin spáchal z dôvodu, že si ho a jeho rodinu poškodený neoprávnené fotil, nezapočítali mu okolnosť podľa § 36 písm. f) Tr. zák. Rovnako mu súdy nezapočítali okolnosť podľa § 36 písm. k) Tr. zák. hoci po vymazaní fotografií mu predmetný fotoaparát dobrovoľne vrátil. Ak by mu súdy tieto okolnosti započítali, postupovali by podľa § 38 ods. 3 Tr. zák.

Na základe týchto skutočností obvinený navrhol, aby dovolací súd rozhodol tak, že napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Tr. por. v jeho neprospech, napadnuté uznesenie krajského súdu, rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad sa zrušujú a okresnému súdu sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného J. sa 28. apríla 2021 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany (ďalej len „prokurátor“) tak, že je nedôvodné. Uviedol, že zo zápisníc zo 17. mája 2017 a 12. júla 2017 nevyplýva, že by obvinený, resp. jeho obhajca navrhli vypočuť svedkyne A., V. a J.. Naopak, obhajoba sa výslovne vyjadrila, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Tie isté závery (o absencii návrhov na doplnenie dokazovania) pritom skonštatoval aj odvolací súd. Podľa jeho názoru, súd vykonal rozhodujúce dôkazy a z rozsudku okresného súdu sú zistiteľné aj právne úvahy, ktorými sa spravoval. Okresný súd sa tiež dostatočne vysporiadal s tým, prečo uveril poškodenému, ktorý mal preukázateľne zlé vzťahy s obvineným. Bol toho názoru, že súdy správne skutok právne kvalifikovali ako lúpež podľa § 188 ods. 1 Tr. zák.; touto otázkou sa súdy podrobne zaoberali a rozviedli, prečo je konanie obvineného potrebné takto právne kvalifikovať. Vo vzťahu k neaplikovaniu asperačnej a absorpčnej zásady poukázal na odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý vysvetlil, že okresný súd aplikoval obe tieto zásady. Okrem toho poukázal na odôvodnenie svojho odvolania, ktorým sa domáhal ešte vyššieho trestu. Namietané poľahčujúce okolnosti nemajú vecný súvis s uplatneným dovolacím dôvodom, a preto ich pokladá za neopodstatnené.

K vyjadreniu prokurátora sa obvinený J. ďalej nevyjadril.

Dňa 8. septembra 2021 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného riadne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie. Následne najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.] a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.]. Zároveň, ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania.

Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia, preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal by opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Na podklade týchto úvah dovolací súd konštatuje, že samotné nevypočutie svedkov A., V. a J. ešte ipso facto nemôže viesť k porušeniu práva na obhajobu. K odôvodneniu takéhoto postupu zo strany krajského súdu dovolací súd pripomína, že ak v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí, jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne (s odrazom v zápisnici o verejnom zasadnutí) odmietol (na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní). Z hľadiska zachovania práv obhajoby [čomu zodpovedá aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.] je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal... (R 43/2018).

Keďže odvolací súd sa na s. 5 ods. 5 a na s. 6 ods. 2 uznesenia stotožnil s hodnotením okresného súdu ohľadne všeobecnej vierohodnosti poškodeného J. zo s. 17 ods. 3 - s. 18 ods. 4, resp. motivácie obvineného J. k fyzickému útoku na poškodeného J. zo s. 19 ods. 1 rozsudku (ku ktorým navrhované dôkazy mali smerovať), najvyšší súd pokladá odôvodnenie krajského súdu za akceptovateľné. To, že výsluchy menovaných svedkov neboli pre posúdenie veci podstatné (týkali sa okolností, ktoré už boli zistené inými vykonanými dôkazmi podľa § 272 ods. 3 Tr. por.) ilustruje aj fakt, že návrh na ich vykonanie predniesol obvinený až v rámci doplnenia odôvodnenia odvolania z 22. novembra 2017 (č. l. 648).

K námietke údajného porušenia § 168 ods. 1 Tr. por. kvôli absentujúcemu hodnoteniu vzájomne si odporujúcich dôkazov dovolací súd konštatuje, že zo s. 4 ods. 2 dovolania nevyplýva, ktoré dôkazy mali svedčať o nevine obvineného a s ktorými z nich sa súdy v odsudzujúcich rozhodnutiach nevysporiadali. Ak malo ísť o výpovede samotného obvineného J., resp. svedkyne P., potom dovolací súd poukazuje na s. 6 ods. 2 uznesenia, resp. s. 18 ods. 5 rozsudku, kde súdy podrobne zdôvodnili, prečo uverili verzii poškodeného J. (vypovedal stále rovnako a jeho tvrdeniam v súlade s § 2 ods. 12 Tr. por. zodpovedali závery znaleckého posudku MUDr. Pamulu, výpovede svedkov Š., U., V. a manželov Z.) a naopak, prečo neuverili svedkyňi P. (ktorá si sama protirečila a jej tvrdeniam nekorešpondovala ani výpoveď obvineného); súd preto ani v tomto ohľade žiadne porušenie práva na obhajobu nezistil.

K námietke nutnej obrany súd pripomína, že pre posudzovanie podmienok nutnej obrany alebo putatívnej

obrany, ako okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu v dovolacom konaní, by zistený skutok musel obsahovať skutkové okolnosti svedčiace na možnosť konania obvineného v nutnej obrane alebo v putatívnej obrane (R 47/2014-III). Keďže žiadne také okolnosti zo zisteného skutku (príp. analytickej časti rozhodnutí) nevyplývajú, ani v tomto ohľade súd obvinenému nemohol prisvedčiť. Pokiaľ taká okolnosť mala spočívať v neoprávnenom vyhotovovaní obrazových záznamov, k tomuto eventuálnemu konaniu poškodeného malo (podľa výpovedí obvineného) dôjsť ešte pred jeho fyzickou inzultáciou. Keďže teda obrana obvineného nesmerovala k odvracaniu priamo hroziaceho alebo trvajúceho útoku a aj zranenia, ktoré pri ňom poškodený utrpel (s dobou liečenia 21 dní) svedčia o jeho celkom zjavnej neprímeranosti (§ 25 ods. 2 Tr. zák.), najvyšší súd námietku nutnej obrany nemohol akceptovať. Námietka údajne nesprávnej aplikácie zásad *in dubio pro mitius* / *in dubio pro reo* (záver o jeho vine stojí len na výpovedi poškodeného podporenej nepriamou výpoveďou svedka Z.), sa celkom evidentne dotýka fázy hodnotenia vykonaného dokazovania, z ktorého dôvodu je v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. za bodkočiarkou vylúčená z rámca dovolacieho prieskumu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. najvyšší súd upozorňuje, že obvinenému nebol ukladaný trest podľa tzv. sčítacej zásady; súdy obvinenému v súlade s § 41 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 42 ods. 1 Tr. zák. ukladali trest v zmysle tzv. asperačnej zásady, pretože ním spáchaný skutok bol v súbehu (v konkurencii) so skutkom vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., za ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Trnava z 21. decembra 2016, sp. zn. 9Tk/1/2016, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo 16. marca 2017, sp. zn. 6To/13/2017, odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 19 rokov. To, že takto „dodatčne“ navýšený trest vo výmere 2 rokov sa obvinenému javí ako neprímerane prísny, nemá vo svetle dovolacieho konania a tomu zodpovedajúcich dovolacích dôvodov žiadnu relevanciu. Otázka *ne / primeranosti trestu totiž* (sama osebe) nepredstavuje žiadny dovolací dôvod podľa § 371 Tr. por. (R 5/2011).

K poľahčujúcim okolnostiam podľa § 36 písm. f), k) Tr. zák. treba uviesť, že ak súdy ukladajú trest podľa § 41 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. zák., teda za všetky trestné činy, ktoré sú predmetom konania, pri určení jeho konkrétnej výmery (tak pri aplikácii absorpčnej, ako aj asperačnej zásady) vychádzajú z trestnej sadzby vzťahujúcej sa k najprísnejšiemu trestnému činu. Keďže práve tento trestný čin predstavuje základ pre úpravu zákonného rozpätia trestnej sadzby (R 32/2009), pri hodnotení pomeru a miery závažnosti poľahčujúcich / priťažujúcich okolností treba vychádzať len z tých okolností stanovených v § 36 Tr. zák. a § 37 Tr. zák., ktoré sa viažu k tomuto - najprísnejšiemu trestnému činu (porovnaj s. 20 ods. 9 - s. 21 ods. 1 rozsudku). Ak teda v posudzovanom prípade bol najprísnejším trestným činom skutok vraždy, potom aj pri následnom ukladaní súhrnného trestu bolo možné vychádzať len z tých okolností podľa § 36 Tr. zák. a § 37 Tr. zák., ktoré sa k tomuto skutku viazali.

Na poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, ktoré sa viazali ku skutku, ktorý bol predmetom tohto konania (z ktorého sa pri úprave trestnej sadzby nevychádzalo) sa mohlo prihliadať len v rámci druhej vety § 42 ods. 2 Tr. zák. (súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom) a § 34 Tr. zák. (zásady ukladania trestov). Nakoľko okresný súd pri skutku vraždy v konaní pod sp. zn. 9Tk/1/2016 skonštatoval prevahu priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 4 Tr. zák. v spojení s § 37 písm. i) Tr. zák., ktorými závermi boli súdy v posudzovanom prípade viazané, akékoľvek námietky týkajúce sa nezapočítania poľahčujúcich okolností pri skutku lúpeže, ktorý bol predmetom konania pod sp. zn. 16T/53/2016 nemôžu obstáť.

Nad rámec uvedeného treba uviesť, že za hrozbu / nátlak v zmysle § 36 písm. i) Tr. zák. možno v zásade považovať takú formu psychického pôsobenia, pri ktorej páchateľ koná pod vplyvom vážnej obavy z útoku proti telesnej alebo duševnej integrite [k tomu viď analogicky § 122 ods. 8 a § 138 písm. d) Tr. zák.]. Vo väčšine ide o prípady, keď iná osoba pôsobí na slobodnú vôľu páchateľa s cieľom, aby tento spáchal trestný čin. V posudzovanom prípade ale o takú situáciu nešlo; eventuálnym fotografovaním páchateľa, resp. členov jeho rodiny nebolo pôsobené na slobodnú vôľu obvineného. Požiadavka na započítanie okolností § 36 písm. k) Tr. zák. sa v kontexte záverov súdov, podľa ktorých obvinený inkriminovaný fotoaparát poškodenému nevrátil javí byť zjavne nedôvodnou (s. 22 ods. 3 rozsudku).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. súd uvádza, že tak použité násilie, ako aj úmysel obvineného je v skutkovej vete (náležite) vyjadrený slovami „keď uvidel, že v pravej ruke drží fotoaparát zn. Fujifilm SXXXX, ktorý mal prevlečený šnúrkou cez zápästie, chytil a trhal ho za ruky a aj fotoaparát s úmyslom mu z ruky vytrhnúť...“ Keďže obvinený po tom, ako si všimol, že poškodený v pravej ruke drží fotoaparát (po predchádzajúcich úderoch päťami do oblasti hlavy, tváre, chrbta a pravého ramena) tohto začal chytať a trhať za ruky s úmyslom zmocniť sa ho, naplnil znaky použitia násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci. To, že k prevažnej časti fyzického útoku došlo ešte predtým, ako bolo konanie obvineného pokryté úmyslom zmocniť sa cudzej veci, resp. že tento úmysel obvinený pojal až v priebehu skôr trvajúceho fyzického útoku na naplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu nič nemení.

Keďže zároveň platí, že ak dôjde k ublíženiu na zdraví, ujma na zdraví je v zmysle § 221 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. (teraz § 156 ods. 1 Tr. zák.) už zahrnutá v skutkovej podstate trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. (teraz § 188 ods. 1 Tr. zák.) a jednočinný súbeh týchto trestných činov je vylúčený, potom súdy správne dospeli k záveru, že popísaný skutok nemal byť právne kvalifikovaný (aj a už vôbec nie len) v zmysle § 155 ods. 1 Tr. zák. K námietke obvineného, podľa ktorého jeho úmyslom nebolo si predmetný fotoaparát prisvojiť (pozn. aj okresný súd na s. 19 ods. 1 konštatuje, že nešlo o klasickú lúpež), treba uviesť, že o zmocnenie sa cudzej veci nejde len vtedy, ak ju páchatel' napadnutému sám odníme, ale i vtedy, ak mu ju napadnutý pod vplyvom násilia alebo hrozby bezprostredného násilia sám vydá. Pritom nie je rozhodujúce, či si páchatel' chcel vec privlastniť alebo ju len prechodne užívať, prípadne inak s ňou naložiť, napr. odviezť inej osobe, zničiť ju a pod. (k tomu viď R 1/1980). Na podklade týchto úvah najvyšší súd dospel k záveru, že žiadny z obvineným J. označených dovolacích dôvodov nebol daný, a preto jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.